

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КОЗЛЕНКО Володимир Григорович – кандидат юридичних наук, керуючий партнер Мережі приватних шкіл «Креативна міжнародна дитяча школа».

Наукові інтереси: впровадження сучасних інноваційних технологій в освітній процес школи.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KOZLENKO Volodymyr Grigorievich – candidate of legal sciences, managing partner of Network of private schools «Creative international child's school».

Scientific interests: introduction of modern innovative technologies in the educational process of school.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.

УДК 372.881.111.1

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-163-167

КОРОЛЬ Світлана Володимирівна –

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іншомовної освіти і іншомовної комунікації

Хмельницького національного університету

ORCID <http://orcid.org/0000-0002-4939-2661>

e-mail: svit_korol@ukr.net

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті розглянуто доцільність використання автентичних матеріалів на занятті з іноземної мови задля формування іншомовної комунікативної компетентності студентів. Проаналізовано поняття «автентичність» та «автентичні матеріали». Визначено, що автентичні матеріали походять з країни, мова якої вивчається і призначені в першу чергу для носіїв мови, тому вони вирізняються оригінальністю лексичного складу, граматичних форм та структур, відображають зміст та ситуації, що відповідають менталітету, нормам цієї країни. З'ясовано, що до цих матеріалів належать друковані тексти: газети, журнали, літературні твори, оголошення, рекламні проспекти тощо; аудіоматеріали: радіопередачі, подкасти, пісні; відеоматеріали: відеосюжети, рекламні ролики, інтерв'ю, художні та документальні фільми тощо. Проаналізовано способи можливого використання автентичних друкованих текстів, аудіо- та відеоматеріалів. Представлено етапи та способи роботи з різними видами автентичних матеріалів, які забезпечують доцільність їхнього використання на занятті з іноземної мови.

Визначено критерії відбору автентичних матеріалів: відповідність змісту автентичних матеріалів рівню володіння мовою, віку, інтересам студентів; спрямованість матеріалу на розвиток комунікативних та соціокультурних компетентностей; придатний формат матеріалу, який дозволяє використати дидактичні можливості. Підсумовано переваги використання автентичних матеріалів на занятті з іноземної мови: підвищення мотивації студентів до вивчення іноземної мови; навчання іноземної мови на прикладах використання іноземної мови у реальних життєвих ситуаціях; ознайомлення з країнознавчими особливостями іншої країни, її культурою, традиціями, реаліями, менталітетом людей; створення невимушеної атмосфери на занятті, яка викликає цікавість, пізнавальне передчуття, фантазію; неординарність автентичних матеріалів посилює увагу, розвиває пам'ять, сприяє ефективному засвоєнню матеріалу. Названо недоліки, до яких належить великий обсяг часу на пошук та відбір автентичних матеріалів, які відповідатимуть усім критеріям та на розробку завдань до цих матеріалів. Визначено, що перспективою подальшої роботи є розробка комплексу навчальних матеріалів на основі автентичних джерел та їх апробація на заняттях з іноземної мови.

Ключові слова: автентичні матеріали, друковані тексти, аудіоматеріали, відеоматеріали, заняття з іноземної мови.

KOROL Svitlana Volodymyrivna –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Department of Foreign Language Education

and Intercultural Communication,

Khmelnitsky National University

ORCID <http://orcid.org/0000-0002-4939-2661>

e-mail: svit_korol@ukr.net

DIDACTIC POTENTIAL OF AUTHENTIC MATERIALS FOR DEVELOPING FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE IN LANGUAGE CLASSES

The article deals with the expediency of using authentic materials in foreign language classes to develop students' language communicative competence. The concepts of "authenticity" and "authentic materials" are analyzed. It is determined that authentic materials come from the country whose language is being studied and are primarily intended for native speakers, therefore they are distinguished by the originality of the lexical composition, grammatical forms and structures, and reflect the content and situations that correspond to the mentality and norms of that country. It is clarified that these materials include printed texts such as newspapers, magazines, literary works, announcements, advertising brochures, etc.; audio materials such as radio broadcasts, podcasts, songs; and video materials such as news reports, advertisements, interviews, artistic and documentary films, etc. The possible ways of using authentic printed, audio, and video materials are analyzed. The stages and methods of working with different types of authentic materials are presented, which ensure the expediency of their use in foreign language classes.

Criteria for selecting authentic materials have been defined: correspondence of the content of authentic materials to the language proficiency level, age, and interests of students; orientation of the material towards the development of communicative and sociocultural competencies; suitable format of the material that allows for the use of didactic possibilities. The advantages of using authentic materials in foreign language classes have been summarized: increased motivation of students to learn a foreign language; learning a foreign language through examples of its use in real-life situations; familiarization with the country-specific features, culture, traditions, realities, and mentality

of people; creating a relaxed atmosphere in class that stimulates interest, cognitive anticipation, and imagination; the uniqueness of authentic materials enhances attention, develops memory, and promotes effective assimilation of the material. The disadvantages, such as the large amount of time required for searching and selecting authentic materials that meet all the criteria, and developing tasks for these materials, have been identified. It has been determined that the perspective of further work is the development of a complex of educational materials based on authentic sources and their testing in foreign language classes.

Key words: *authentic materials, printed texts, audio materials, video materials, foreign language classes.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Вивчення іноземної мови нерозривно пов'язано з суспільним життям, культурою, політикою, актуальними подіями сьогодення. Тому зміст навчання іноземної мови повинен відображати всі сторони сучасного життя суспільства. В умовах загальної глобалізації світу, з одного боку, все частіше виникає потреба у вільному володінні іноземними мовами, з іншого боку розширення кордонів дозволяє швидше і легше опанувати іноземні мови завдяки доступності до автентичних джерел інформації.

Для того, щоб заняття з іноземної мови відповідало потребам сьогодення, воно має нести актуальний зміст, який можна підсилити використанням автентичних матеріалів. Питання – яким чином використовувати автентичні матеріали на занятті з іноземної мови залишається актуальним, оскільки без відповідних знань та умінь їхнього залучення у процес вивчення іноземної мови, вони не принесуть користі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання використання автентичних матеріалів на заняттях іноземної мови присвячено чимало наукових досліджень українських науковців: О. Коваленко, Л. Конопляник, О. Климової, Т. Кравченко, А. Мунтян, Л. Отрошенко, а також зарубіжних: D. Cemillan, K. Civegna, C. Edelhoff, D. Rösler, N. Würffel. Однак новий погляд, ідеї та методичні рекомендації спонукатимуть ще більше викладачів та вчителів іноземних мов до використання автентичних матеріалів на заняттях іноземної мови.

Мета статті – розкрити дидактичний потенціал автентичних матеріалів для використання на заняттях з іноземної мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Тісний зв'язок між мовою та суспільно-політичним, культурним життям країни, мова якої вивчається, обумовлює використання автентичних матеріалів під час навчання іноземної мови, адже сьогодні не можливо уявити знайомство з дійсністю іншої країни без дотику до її автентичної складової.

В контексті нашого дослідження важливим є розуміння поняття «автентичності», тому нами було проаналізовано думки науковців на цей рахунок. Так, науковці Frings M. та E. Leitzke-Ungerer, які посилається на початкове значення слова «автентичність» від грецького «Authentikós», що означає «справжній, оригінальний», вважають, що про автентичний текст ми можемо говорити тоді, якщо він походить із цільової країни, базується на нормах цієї мови (які відрізняються залежно від ситуації) і є продуктом автора цільової мови для адресата, який говорить цільовою мовою. Оригінальні тексти в цьому сенсі є прототипом автентичних текстів [5].

На думку С. Edelhoff ключовими ознаками автентичного тексту є також «справжність» та «реальність». Протилежними до автентичних він вважає «спеціально створені» тексти. Крім того він стверджує, що презентація іноземної мови у школі має бути як можна більше наближеною до моменту знайомства з нею та її використанням у реальному житті. Автентичність на занятті з іноземної мови

означає, що студент або учень занурюється в ситуацію іншої країни завдяки оригінальним матеріалам, які в цій самій формі використовуються носіями мови [3, с. 7].

Отже, можна стверджувати, що автентичні матеріали походять з країни, мова якої вивчається і призначені в першу чергу для носіїв мови, тому вирізняються оригінальністю лексичного складу, граматичних форм та структур, відображають зміст та ситуації, що відповідають менталітету, нормам цієї країни. До цих матеріалів належать друковані тексти, джерелом яких є газети, журнали, літературні твори, оголошення, рекламні проспекти тощо; аудіоматеріали, які представлені радіопередачами, подкастами, піснями; відеоматеріали, до яких відносять відеосюжети, рекламні ролики, інтерв'ю, художні та документальні фільми тощо.

Сьогодні навчання іноземної мови має значні переваги в порівнянні з минулим. Часто використовуваний раніше граматико-перекладацький метод відійшов у минуле, натомість популярності набули комунікативний та діяльнісно-орієнтований методи. Оригінальні підручники, створені носіями мови, відповідають усім критеріям сучасного заняття з іноземної мови, на якому тренуються всі чотири види мовленнєвої діяльності: читання, аудіювання, письмо, говоріння. Використання цих підручників, які в більшості побудовані на автентичних матеріалах, стає запорукою продуктивного та успішного заняття. Тоді виникає питання, а навіщо тоді залучати ще інші автентичні матеріали у процес навчання іноземної мови? Насправді відповідь дуже проста, наскільки б методично досконалим не був підручник, деяка інформація застаріває швидше, ніж з'являється спроможність придбати нові підручники. Так, досвід роботи з такими підручниками дозволяє констатувати, що часто статистична інформація, яка використовується у завданнях стосується попередніх років і не відповідає дійсності, або розглядаються теми, які втратили свою актуальність, наприклад: телебачення, яке все менше приваблює сьогоднішню молодь, бо вона більш цікавиться соціальними мережами, інформацією з Інтернету тощо. Навіть деякі лексичні одиниці (дротовий телефон, телефонна будка, факс та ін.) стають архаїчними, оскільки предмети, які вони позначають, виходять із використання. Процес змін сьогодні такий швидкоплинний, що актуальним є те, що відбувається тут і зараз. Крім того використання інших джерел навчальної інформації, зокрема автентичних матеріалів, вносить безперечно позитив у навчання іноземної мови, оскільки викликає інтерес у студентів та стає додатковим мотиваційним чинником для її вивчення.

Перш ніж перейти до розгляду використання автентичних матеріалів під час навчання іноземної мови, зупинимось докладніше на поняттях «дидактика», «дидактизація», які є релевантними для нашого дослідження.

На думку М. Lehner, поняття «дидактика» трактується як наука навчання та мистецтва викладання [7, с. 12]. W. Jank та H. Meyer дають

визначення дидактики як теорії й практики навчання та викладання [6, с. 14].

Згідно з цими визначеннями можна окреслити мету дидактики, як транслювання знань, що передбачає їх обміркований відбір, структурування й подачу у такий спосіб, який буде ефективним для сприйняття і засвоєння цих знань. Отже для ефективного використання автентичних матеріалів на занятті з іноземної мови потрібно враховувати питання дидактики, які, наприклад, визначені у наукових працях W. Jank та H. Meyer: хто, що, від кого, коли, з ким, де, як, чому і для чого повинен вчити? [6]. Іншими словами, щоб зробити автентичні матеріали придатними до навчання, необхідно враховувати такі дидактичні критерії як: цільова група, навчальний зміст, цілі та результати навчання, методи і форми навчання. Процес перетворення автентичних матеріалів на навчальні можна назвати дидактизацією. На нашу думку, дидактизація автентичних матеріалів не обов'язково передбачає спрощення їхнього змісту задля легшого сприйняття студентами, натомість це може бути спосіб роботи з ними, завдяки якому розкривається їхній потенціал для засвоєння іноземної мови. Універсального способу використання автентичних матеріалів на занятті з іноземної мови не існує, адже кожний з них передбачає різні можливості його інтегрування у процес навчання іноземної мови.

В контексті нашого дослідження варто розглянути, яким чином можна інтегрувати автентичні матеріали у навчання іноземної мови. Безсумнівно використання різного роду текстів є поширеною практикою навчання іноземних мов. Друковані тести виконують безліч функцій, таких як: різні види читання; джерело для обговорення; виконання завдань на підстановку пропущених слів; складання тексту з його частин, тощо. В залежності від виду текстів завдання будуть відрізнятися.

Наприклад такі автентичні тексти як оголошення (пошуку або пропозиції роботи, житла), розклад (поїздів, автобусів та ін.), квитки (на поїзд, в кіно, театр та ін.), формуляри, меню (закладів харчування) та інші, використовуються з метою наближення до мовного та соціального середовища країни, мова якої вивчається. Збереження оригінального вигляду текстів полегшить у майбутньому сприйняття схожих текстів у реальних життєвих ситуаціях. Так, наприклад, завданнями до текстів-оголошень щодо пошуку або пропозиції житла можуть бути: обговорення пропозицій; визначення і аргументування думки щодо вибору певної пропозиції; складання власного оголошення. Якщо це «квитки для подорожі», то тут підходять завдання щодо планування подорожі; отримання інформації щодо розкладу транспортного засобу; надання інформації тощо.

Тексти лінгвокраїнознавчого змісту ознайомлюватимуть зі звичаями та традиціями країни, мова якої вивчається. Вони як правило супроводжуються яскравими ілюстраціями, які захоплюють та викликають інтерес до ознайомлення з новою країною особливо в час, коли подорожі залишаються трендом відпочинку останніх років. Для того щоб перевірити розуміння прочитаної інформації доцільно використовувати такі завдання як: про що може бути мова у тексті відповідно до ілюстрації; чи відповідає твердження змісту тексту; чи вислів є правильним чи не правильним; який заголовок найкращий, тощо.

Публіцистичні та літературні тексти розвивають навички читання та вміння дискутувати. Завдяки роботі з текстами студенти не лише закріплюють набуті лексичні та граматичні знання, а й розширюють їх. Короткі тексти у вигляді прислів'їв та приказок дозволяють цікаво розпочати нову тему, спонукають до дискусій, активізують вже набуті знання. Якщо робота з прислів'ями дозволяє розслабити атмосферу та використовується як введення до нової теми, то великі автентичні тексти навпаки потребують перед читанням підготовчого етапу, що передбачає висловлення припущень щодо тематики тексту, обговорення заголовку, відповіді на питання. Під час читання відбувається виконання завдань, а по завершенню пропонується рефлексія прочитаного.

Надзвичайно важливою є також роль автентичних аудіоматеріалів, адже завдяки цьому у студентів розвиваються навички розуміння та сприймання іноземної мови на слух; активується та збагачується словниковий запас; формуються фонетичні навички. Найбільш поширеними серед автентичних аудіоматеріалів є пісні, тому що їх можна використовувати з початкового рівня навчання іноземної мови. На думку M. Esa, завдяки пісням можна уникнути монотонності заняття; спів є корисним для тренування вимови, інтонації, ритму; це гарна реклама для вивчення іноземної мови; закріплюється та розширюється словниковий запас; тексти пісень містять елементи країнознавчого аспекту; відбувається знайомство з діалектами та сленгом [4]. D. Semillan вважає, що підбираючи пісні для занять, потрібно керуватись наступними критеріями: відповідність віку, рівню знань, інтересам учнів; тексти мають мати мотиваційний та цікавий зміст; ритмічність; наявність приспіву; присутність елементів країнознавства; чітка дикція виконавця [2]. Наш досвід роботи з піснями підтверджує думки вищезгаданих науковців. Автентичні пісні завжди позитивно сприймаються студентами, адже таким чином забезпечується зміна діяльності та створюється невимушена атмосфера. Дидактизація автентичних пісень, на наш погляд, полягає у розробці завдань, які поділяються на декілька етапів: перед слуханням, під час слухання та після слухання. Перший етап, як правило, передбачає активізацію лексичних знань, тому тут можна проводити брейнсторм, створення асоціаграм або інтелектуальних карт, кросворди та інше. На етапі слухання пропонується завдання на підстановку слів, упорядкування строф, завдання з альтернативними питаннями, тощо. На кінцевому етапі можна говорити про те, чи сподобалась пісня, які думки вона викликає і таким чином розвивати дискусію. В групах студентів, які люблять та не соромляться співати, можна заспівати пісню разом.

Крім пісень до автентичних аудіоматеріалів можна віднести радіопередачі та подкасти, останні найбільш користуються популярністю серед молоді. Сьогодні подкасти стали мейстрімом, тому що людям цікаво слухати історії та думки інших людей, дізнаватись щось нове, збагачувати в такий спосіб свої знання. В залежності від тематики подкасти виконують різні функції, наприклад, розважальну чи пізнавальну, але найголовніше для навчання іноземної мови те, що вони завжди пропонують теми для обговорень.

Популярність подкастів обумовлена тим, що в них обговорюються теми, які актуальні на сьогоднішній момент. Нові теми з'являються

щотижня, але завжди є можливість прослухати попередні або, навіть безкоштовно, завантажити їх на свій мобільний пристрій. Незважаючи на всі вище перераховані переваги подкастів, їх використання на заняттях з іноземної мови можливо лише в групах високого рівня знань іноземної мови, а також передбачає ґрунтовну дидактизацію.

Основними критеріями відбору подкастів є: тема, яка буде актуальна і цікава для студентів; чітка вимова доповідачів; відповідність рівню знань та віку студентів. Так як і при роботі з автентичними піснями завдання для автентичних подкастів потрібно розділити на три етапи, але зміст завдань вже буде інакший. Якщо перший етап буде так само спрямований на активізацію вже набутих знань, то на другому етапі можна розробляти завдання на розуміння основного змісту аудіотексту; на повне/детальне розуміння змісту аудіотексту; вибіркове розуміння інформації. Також прослуховування аудіозапису відбувається декілька раз підряд. На третьому етапі пропонується обговорити тему подкасту, висловити думки, аргументувати свої твердження. Подальшим кроком може бути запис власного подкасту на мобільний телефон, розділивши студентів на пари чи групи. Це може бути виконано у формі проектної роботи, щоб у студентів було більше часу проявити свою креативність та фантазію. У формі індивідуального заняття, можна запропонувати написати твір на тему подкаста. Використання автентичних подкастів є важливим з огляду на те, що вони дають можливість чути і розуміти носіїв мови і таким чином розвивати фонетичні навички (сприймання й розпізнавання звуків, звукосполучень, інтонаційних моделей), лексичні навички (розпізнавання звукових образів лексичних одиниць та їх безпосереднього розуміння), граматичні навички (розпізнавання на слух граматичних форм і граматичних структур). Крім того завдяки комунікативним завданням до подкастів на усне мовлення, можна формувати не лише рецептивні, а й також репродуктивні навички.

Безумовно, велику роль у формування іноземної комунікативної компетентності відіграє використання на занятті з іноземної мови автентичних відеоматеріалів. Перегляд відео на занятті викликає найбільший інтерес у студентів, адже це те, чим переважна їх більшість займається у вільний час (відео у соціальних мережах, інтернет-платформах, фільми, тощо). Тому пропозиція викладача переглянути відео на занятті асоціюється з чимось приємним і налаштовує на позитив. Ефективність використання відео підкреслює ще той факт, що поєднання декількох каналів сприйняття (аудіального та візуального) гарантує успіх. На думку S. Berkes, мультимедійні (аудіовізуальні) стимули покращують пам'ять і сприяють засвоєнню більше ніж кожний з них окремо [1]. Безсумнівно сприймати аудіотекст з візуальною картинкою набагато легше. На користь використання автентичних відео говорить і те, що відео більшою мірою відображають повну картину комунікативної ситуації, де завдяки зображенню та звуку, можливість бачити жести і міміку мовців посилюється ефект сприйняття та засвоєння іноземної мови. Джерелом автентичних відео можуть бути: художні фільми або їх уривки, трейлери, новини, прогноз погоди, інтерв'ю, рекламні ролики тощо. Підготовка відео до занять складний процес, який вимагає багато часу та креативності викладача.

Продумані до дрібниць завдання допоможуть перетворити відео з розважального на навчальне, яке стане корисним інструментарієм для опанування іноземною мовою.

Спосіб роботи з відео теж можна поділити на три етапи: до перегляду; під час перегляду; після перегляду. Перший етап повинен підготувати студентів до перегляду: активізувати необхідну лексику, граматику; викликати цікавість до перегляду; налаштувати на завдання під час перегляду. Завдання другого етапу пов'язані безпосередньо з переглядом, тому важлива їх логічність і послідовність. Третій етап передбачає завдання на рефлексію побаченого, які спрямовані також на розвиток репродуктивних навичок шляхом проведення обговорень, дискусій, діалогів. Візуальні можливості відео дозволяють використовувати зупинку зображення для підтримки усного мовлення.

Таким чином, все вище викладене, дозволяє стверджувати, що автентичні матеріали слугують невичерпним джерелом для створення сучасного навчального матеріалу задля формування іноземної комунікативної компетентності студентів. Підсумовуючи переваги використання автентичних матеріалів на занятті з іноземної мови можемо відзначити наступні аспекти:

підвищення мотивації студентів до вивчення іноземної мови;

навчання іноземної мови на прикладах використання іноземної мови у реальних життєвих ситуаціях;

ознайомлення з країнознавчими особливостями іншої країни, її культурою, традиціями, реаліями, менталітетом людей;

створення невимушеної атмосфери на занятті, яка викликає цікавість, пізнавальне передчуття, фантазію;

неординарність автентичних матеріалів посилює увагу, розвиває пам'ять, сприяє ефективному засвоєнню матеріалу.

До недоліків можна віднести великий обсяг часу, який витрачається викладачем на пошук автентичних матеріалів та підготування їх до використання на занятті з іноземної мови. Порушення критеріїв відбору автентичних матеріалів та невдало підібрані завдання також приведуть до фіаско під час заняття. Задля ефективного формування іноземної комунікативної компетентності студентів потрібно дотримуватись загальних критеріїв: відповідність змісту автентичних матеріалів рівню володіння мовою, віку, інтересам студентів; спрямованість матеріалу на розвиток комунікативних та соціокультурних компетентностей; придатний формат матеріалу, що дозволяє використати дидактичні можливості.

Висновки та перспективи подальших розвідок напреду. Зважаючи на виклики сьогодення варто долучати автентичні матеріали до процесу навчання іноземної мови, щоб таким чином готувати студентів до використання іноземної мови в іноземному середовищі.

Перспективою подальшої роботи є розробка комплексу навчальних матеріалів на основі автентичних джерел та їх апробація на заняттях з іноземної мови.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Berkes S. Od Goethea preko Schuberta do Rammsteina – primjer primjene YouTubea u nastavi njemačkog jezika. *Život i škola*. 2012. 27(1). S. 244-257

2. Cemillan D. R. Internet-Dossier: Musik im Unterricht (Teil 3): Was kann Musik im Fremdsprachenunterricht leisten? URL: <http://www.deutsch-als-fremdsprache.de/infodienst/2000/daf-info1-00.php3> [Stand: 18.5.2008]

3. Edelhoff C. Authentizität im Fremdsprachenunterricht. Authentische Texte im Deutschunterricht. Einführung und Unterrichtsmodelle. hrsg. v. Christoph Edelh München, Deutschland. 1985. S. 7–30.

4. Esa M. Didaktisierungsvorschläge zu einigen ihrer Lieder. URL: <http://www2.mcdaniel.edu/German/WGRAM2007.pdf> [Stand: 18.5.2008]

5. Frings M., Leitzke-Ungerer E. Zielkulturelle und lernkontextbezogene Authentizität im Fremdsprachenunterricht. Authentizität im Unterricht romanischer Sprachen, Stuttgart: ibidem-Verlag, 2010, 270 S.

6. Jank W., Meyer H. Didaktische Modelle.[alle Schulformen]. Berlin: Cornelsen. 2014. 400 S.

7. Lehner M. Didaktik. Bern: Verlag: Haupt. 2019. 288 S.

REFERENCES

1. Berkec, S. (2012). Od Goethea preko Schuberta do Rammsteina – primjer primjene YouTubea u nastavi njemačkog jezika. Život i škola. 27(1).

2. Cemillan, D. R. Internet-Dossier: Musik im Unterricht (Teil 3): Was kann Musik im Fremdsprachenunterricht leisten? URL: <http://www.deutsch-als-fremdsprache.de/infodienst/2000/daf-info1-00.php3> [Stand: 18.5.2008]

3. Edelhoff, C. (1985). Authentizität im Fremdsprachenunterricht. Authentische Texte im

Deutschunterricht. Einführung und Unterrichtsmodelle. hrsg. v. Christoph Edelh München, Deutschland.

4. Esa, M. Didaktisierungsvorschläge zu einigen ihrer Lieder. URL: <http://www2.mcdaniel.edu/German/WGRAM2007.pdf> [Stand: 18.5.2008]

5. Frings, M., Leitzke-Ungerer, E. (2010). Zielkulturelle und lernkontextbezogene Authentizität im Fremdsprachenunterricht. Authentizität im Unterricht romanischer Sprachen, Stuttgart: ibidem-Verlag.

6. Jank, W., Meyer, H. (2014).Didaktische Modelle.[alle Schulformen]. Berlin: Cornelsen.

7. Lehner, M. (2019). Didaktik. Bern: Verlag: Haupt.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КОРОЛЬ Світлана Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іншомовної освіти і іншомовної комунікації Хмельницького національного університету

Наукові інтереси: підготовка вчителів іноземної мови до професійної діяльності.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KOROL Svitlana Volodymyrivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Department of Foreign Language Education and Intercultural Communication, Khmelnytsky National University.

Scientific interests: preparation of future foreign language teachers for professional activity.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.

УДК 378.091.3: 37.091.12.011.3-051]: 793.3

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-167-171

КОРОТКЕВИЧ Ксенія Єгорівна –

аспірантка кафедри педагогіки

мистецтва і фортепіанного виконавства

Українського державного університету

імені Михайла Драгоманова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1999-4618>

e-mail: korotrkvich139513951395@gmail.com

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ УМІНЬ НАВЧАЛЬНОЇ САМООРГАНІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ХОРЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Статтю присвячено розробці методичних основ формування умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін у процесі фахової підготовки. Розкрито актуальність даної проблеми, уточнено смислове значення основної дефініції та представлено авторське визначення поняття «уміння навчальної самоорганізації студентів-хореографів» як здатність самостійно і незалежно обирати індивідуальну траєкторію, способи і засоби своєї професійної освіти з метою планування, управління, контролю та оцінки її процесу і результативності.

Обґрунтовано, що ефективно формування умінь самоорганізації майбутніх викладачів хореографії уможливується завдяки впровадженню у процес фахової підготовки організаційно-методичного комплексу, в який входять спеціально розроблені: педагогічні умови (підвищення самомотивації студентів щодо професійного самовдосконалення; активізація самостійної роботи студентів; звернення уваги студентів на саморефлексію власної навчальної діяльності); різні форми (аудиторна, дистанційна, самостійна, тренінги, самопідготовка, творчі завдання) та види освітньої діяльності студентів (навчально-теоретична, науково-пошукова, творчо-практична, художньо-виконавська); технології, засоби і методи активізації внутрішньої активності та волевих якостей студентів (відповідальності, дисциплінованості, наполегливості, ініціативності та ін.), розвитку їх здатності самостійно проектувати траєкторію майбутньої професії, вміти одноосібно планувати, регулювати, коригувати, контролювати та оцінювати власну навчальну діяльність, раціонально працювати з різним інформаційними джерелами, організувати індивідуальний графік тренувань, реалізувати психологічний зворотний зв'язок (рефлексія) на тлі самоаналізу та самооцінки.

У статті висвітлено зміст методичного забезпечення підвищення самоорганізованості студентів-хореографів на заняттях з фахових дисциплін, зокрема: методи актуалізації способів самостійного та раціонального опрацювання теоретичних джерел (складання планів та конспектів, тезисний виклад матеріалу, метод тренування запам'ятовування, стислий переказ тексту, основи стенографії та ін.); методи самопідготовки з виконавських дисциплін (індивідуальний тренаж, опрацювання хореографічних елементів і комбінацій, самостійне ознайомлення з новими творами, репетиції, виконавські проекти, постановочна робота та ін.); методи практично-методичної підготовки (самостійна розробка планів-конспектів занять, ведення планової і звітної документації, реалізація педагогічної і просвітницької діяльності в межах різних видів виробничої практики); методи самоорганізації дистанційних занять (самостійної підготовки відео-презентацій, участі у відео-конференціях, онлайн-заняттях, діалогові, творчі, інтерактивні), методи саморефлексії (бесіда, перепланування, аналіз витрат часу та рівня працездатності, написання есе-роздумів, ведення щоденника рефлексійного аналізу та ін.).

Ключові слова: уміння навчальної самоорганізації, майбутні викладачі хореографічних дисциплін, фахова підготовка, самомотивація, самостійна робота, рефлексія.